

Handleiding Export digestaat

Opgesteld door: Nederlands Centrum voor Mestverwaarding
Auteurs: Rembert van Noort en Nicky Kamminga
Datum: 7 november 2023

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Nederlandse wet- en regelgeving	4
2.1 Mestwetgeving Nederland	4
2.2 Exportregels Nederland.....	7
3 Europese regelgeving.....	9
3.1 EU Dierlijke Bijproducten Verordening 1069/2009 en 142/2011	9
3.2 EU meststoffenverordening 1009/2019 (FPR)	9
3.3 EVOA-regelgeving	11
4 Ontvangende landen	13
4.1 België - Vlaanderen	13
4.2 Frankrijk.....	14
4.3 Duitsland - Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen	15
4.4 Polen.....	16
5 Keuzehulp exportdocumenten digestaat.....	17

1 Inleiding

De export van digestaat is onderhevig aan verschillende nationale en internationale regelingen. Welke wet- en regelgeving wanneer van toepassing is, is van veel factoren afhankelijk. Het gaat dan o.a. over de gebruikte feedstock (afval, dierlijke bijproducten), land van bestemming, hygiënisatie en verwerking tot meststoffen. Daarnaast wordt in de wet- en regelgeving onderscheid gemaakt in regels voor transport, handel, productie en gebruik van digestaat en meststoffen.

In deze handleiding zijn de belangrijkste bepalingen opgenomen. De handleiding kan gebruikt worden als naslagwerk om de weg te vinden in de vele regelingen. Eerst worden de verschillende regelingen toegelicht, vervolgens is een keuzehulp opgenomen om te bepalen welke wetgeving van toepassing is.

Dit document is op verzoek van Cumela opgesteld. NCM heeft dit document met veel aandacht en zorgvuldigheid opgesteld, maar kan niet verantwoordelijkheid of aansprakelijk worden gehouden voor inhoud of de toepassing daarvan. De wet- en regelgeving waar dit document naar verwijst is veelvuldig aan wijzigingen onderhevig. Om er zeker van te zijn dat aan alle actuele voorwaarden voldaan wordt is het noodzakelijk om zelf ook de achterliggende regelingen te bestuderen.

Website RVO: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/import-export>

Website NVWA (met landeisen): <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/export-dieren-dierlijke-producten/landeneisen-en-exportprocedures-dieren-dierlijke-producten-diervoeder#/>

2 Nederlandse wet- en regelgeving

2.1 Mestwetgeving Nederland

Meststoffenwet

In de Nederlandse mestwetgeving is vastgelegd wat de gebruiksnormen zijn voor fosfaat, plant-beschikbare stikstof en stikstof uit dierlijke mest. Ook staan de regels beschreven voor het vervoer, verhandelen, opslaan en exporteren van meststoffen. Hieronder valt ook de verplichte mestverwerking voor bedrijven met een bedrijfsoverschot. Het stelsel van dier- en productierechten maakt ook onderdeel uit van deze regelgeving.

De meeste maatregelen die Nederland heeft genomen staan in de [Meststoffenwet \(Msw\)](#). Hieronder vallen het [Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet \(UbM\)](#) en de [Uitvoeringsregeling Meststoffenwet \(Urm\)](#). Aanvullende maatregelen staan in de Wet Bodembescherming; hieronder vallen het [Besluit gebruik meststoffen \(Bgm\)](#) en de [Uitvoeringsregeling gebruik meststoffen \(Ugm\)](#).

Voor digestaat uit monomestvergisting gelden voor het uitgaande digestaat dezelfde stelsels en verplichtingen als voor de ingaande dierlijke mest. Voor digestaat uit co-vergisting geldt hetzelfde als de coproducten aan de juiste voorwaarden voldoen (zie hieronder). De coproducten inclusief de nutriënten stikstof en fosfaat worden dan als dierlijke mest beschouwd.

Exporteurs van digestaat krijgen in de Meststoffenwet onder andere te maken met de definitie van verschillende soorten **digestaat** en de **mestverwerkingsplicht**.

Digestaat volgens de Meststoffenwet

Digestaat is het product dat overblijft na de vergisting van dierlijke mest en/of dierlijke en/of plantaardige bijproducten. In bepaalde gevallen mag digestaat als dierlijke mest of als overige organische meststof gebruikt worden. In andere gevallen wordt het digestaat gezien als afvalstof. Meer informatie over het gebruik van digestaat als meststof is te vinden op: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/bewerken/digestaat>.

Monovergisting

Het vergisten van een enkel product wordt monovergisting genoemd. In Nederland staan ongeveer 100 installaties voor de monovergisting van slib bij riool- en afvalwaterzuiveringsinstallaties (RWZI en AWZI). Het digestaat uit deze RWZI- en AWZI vergisters geldt als afvalstof en mag niet als meststof gebruikt worden.

Monomestvergisting

Als alleen dierlijke mest vergist wordt is er sprake van monomestvergisting. Monomestvergisting wordt door de overheid gestimuleerd via een aparte categorie in de regeling [Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie \(SDE++\)](#). Het digestaat dat overblijft na monomestvergisting mag als dierlijke mest gebruikt worden.

Covergisting

In de [Uitvoeringsregeling Meststoffenwet – Bijlage Aa -IV](#) staat beschreven aan welke eisen covergisters moeten voldoen. Bij covergisting wordt de installatie gevoed met minimaal 50% dierlijke mest en aangevuld met andere reststromen (cosubstraten of coproducten). Om het uitgaande digestaat als meststof te kunnen verhandelen moeten de substraten voorkomen op de lijst met toegestane bestanddelen zoals opgenomen in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet – Bijlage Aa -IV. Reden voor de inzet van cosubstraten is in de praktijk een hoger biomethaanpotentieel. Bij covergisting van dierlijke mest (min. 50%) en co-substraten geldt dat het uitgaande digestaat voor 100% als dierlijke mest wordt aangemerkt in de Meststoffenwet. Dit betekent dat voor covergist digestaat alle regels voor het verhandelen, vervoeren en gebruiken van dierlijke mest van toepassing zijn.

Plantaardige vergisting

Digestaat van plantaardige covergistingmateriaal ontstaat bij de vergisting van enkel plantaardige materialen uit categorie 1, onderdeel A tot en met G1 van Bijlage Aa. Hierbij mogen nooit dierlijke mest of andere dierlijke bijproducten gebruikt worden. Het digestaat van plantaardige covergistingmateriaal, zonder dierlijke mest, mag als overige organische meststof gebruikt worden als:

- De gebruikte stoffen in bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling staan. Meststoffenwet, onderdeel IV, categorie 1, A tot en met G1.
- De stoffen uit categorie G de maximale waarden voor niet te veel zware metalen en microverontreinigingen niet overschrijden.

Voor het gebruik van digestaat als overige organische mest gelden de regels voor het gebruik, uitrijden en vervoeren van overige organische mest. Voordeel voor akkerbouwers in Nederland is dat overige organische meststoffen het hele jaar door aangewend mogen worden, dat ze voor een lagere percentage meetellen in de mestboekhouding (werkingscoëfficiënt) en dat ze in de mestboekhouding niet als dierlijke mest hoeven te worden beschouwd. Meer informatie over deze regels is te vinden op: [Mest gebruiken en uitrijden](#) en [Andere mest vervoeren](#).

Allesvergisting

Allesvergisting is de categorie vergisting waar in tegenstelling tot covergisting geen strikte eisen worden gesteld aan de hoeveelheid mest die gebruikt wordt. Ook kunnen meer soorten biomassa worden vergist. Allesvergisting wordt met name toegepast door industriële partijen en afvalverwerkers. Het digestaat uit allesvergisters geldt als afvalstof en mag in Nederland niet als meststof gebruikt worden.

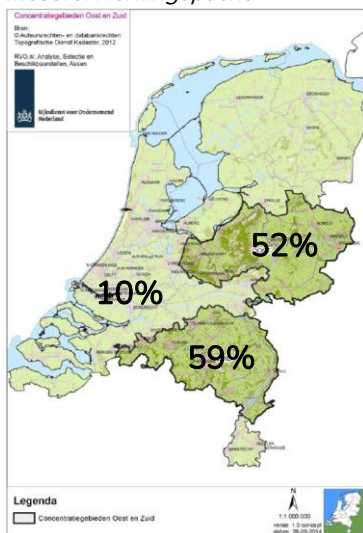
Mestverwerkingsplicht

Veehouderijbedrijven mest een bedrijfsoverschot aan mest (fosfaat) moeten een vastgesteld percentage van hun bedrijfsoverschot (laten) verwerken (met een aantal uitzonderingen en vrijstellingen). Mestverwerking kan op twee manieren:

- Door de mest te exporteren
- Door de mest te leveren aan een hiervoor door de NVWA erkend bedrijf. Dit betreft BMC Moerdijk (pluimveemestverbrandingscentrale) en een aantal producenten van (pluimvee-)mestkorrels.

Het percentage van het overschot dat verwerkt moet worden is afhankelijk van de locatie van het bedrijf. Nederland is hiervoor ingedeeld in drie concentratiegebieden: Oost, Zuid en Overig. In het niet-concentratiegebied 'Overig' heeft een veehouder een verwerkingsplicht van 10% van zijn bedrijfsoverschot. De regio's Oost en Zuid zijn de zgn. concentratiegebieden. De percentages van het bedrijfsoverschot fosfaat die in regio Oost en Zuid verwerkt moeten worden zijn respectievelijk 52% en 59%. De percentages kunnen jaarlijks worden aangepast.

Figuur 1: De drie concentratiegebieden en hun verplichte verwerkingspercentages voor de mestverwerkingsplicht.

Om de invulling van de verwerkingsplicht te kunnen verantwoorden sluiten de meeste veehouders contracten af met verwerkers, exporteurs en/of bewerkers van mest. Dit kan met een:

- Vervoersbewijs dierlijke mest (VDM) met opmerkingscode 61
- Drie Partijen Overeenkomst (DPO)

Ook kan een veehouder een zogenaamde Vervangende Verwerkings Overeenkomst (VVO) kopen van een andere veehouder die meer dan zijn verplichting heeft laten verwerken.

De afzet van mest naar een mestvergister telt voor een veehouder niet mee voor zijn mestverwerkingsplicht. Dat is pas het geval als de mest daarna wordt geëxporteerd (of geleverd aan de erkende bedrijven). Als de verwerking of export door de vergister zelf wordt uitgevoerd kan dit vastgelegd worden met een VDM (= Vervoersbewijs Dierlijke Mest) met opmerkingscode 61, als de verwerking of export door een andere partij (mestexporteur) gedaan wordt moet dit contractueel vastgelegd worden in een Drie Partijen Overeenkomst (DPO).

Een gedetailleerde uitleg over de mestverwerkingsplicht is te vinden op de website van RVO: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/mvp-veehouder>.

2.2 Exportregels Nederland

Voor het exporteren van verwerkt digestaat o.b.v. dierlijke mest gelden de volgende voorwaarden van RVO.

Verwerkte mest en champost binnen de EU

- U heeft een handelsdocument nodig.
- U vraagt uiterlijk 12 uur voor het vervoer de exportdocumenten aan in e-CertNL. Informatie over het systeem en storingsen vindt u op [E-cert.nl](https://www.e-cert.nl).
- U print in e-CertNL een Vervoersbewijs dierlijke mest (VDM), een internationale vrachtbrief (het CMR-document) en het handelsdocument uit.

Verwerkte mest buiten de EU

1. Bekijk welke documenten u naast het VDM en het CMR-document nodig heeft. De eisen van het land waar u de mest naar vervoert vindt u op de website van de [NVWA](https://www.nvwa.nl).
2. U vraagt uiterlijk 2 werkdagen (voor 12:00 uur) voor het vervoer de exportdocumenten aan in e-CertNL.
3. Heeft u een exportdocument nodig waarbij één of meer eisen op oranje vallen? Dan vraagt u de inspectie eerder aan. Voor 23.59 uur van de derde werkdag voor het vervoer.
4. U ontvangt de exportdocumenten uiterlijk één werkdag voor de exportdatum van de NVWA. Veranderen er op het laatste moment gegevens en levert u deze op tijd aan? Dan stuurt de NVWA het certificaat op de exportdatum naar u toe.
5. U print in e-CertNL het CMR-document uit.
6. U heeft de gezondheidsverklaring (als deze nodig is), het VDM en het CMR-document mee tijdens het vervoer.

Mestkorrels binnen of buiten de EU

- Bekijk welke documenten u naast het CMR-document nodig heeft. Een VDM invullen hoeft niet. De eisen van het land waar u de mestkorrels naar vervoert vindt u op de website van de [NVWA](#).
- U vraagt uiterlijk 2 werkdagen voor het vervoer de exportdocumenten aan in e-CertNL.
- Buiten de EU? En heeft u een exportdocument nodig waarbij één of meer eisen op oranje vallen? Dan vraagt u de inspectie eerder aan. Voor 23.59 uur van de 3e werkdag voor het vervoer. Deze regel is er alleen voor export buiten de EU.
- U ontvangt de exportdocumenten uiterlijk één werkdag voor de exportdatum van de NVWA. Veranderen er op het laatste moment gegevens en levert u deze op tijd aan? Dan stuurt de NVWA het certificaat op de exportdatum naar u toe.
- U print in e-CertNL het CMR-document uit.
- U heeft de gezondheidsverklaring (als deze nodig is) en het CMR-document bij u tijdens het vervoer.

Wanneer en hoe melden

U vraagt exportdocumenten aan bij de NVWA. Dit doet u op de website e-CertNL. Logt u in met [eHerkenning](#)? U heeft betrouwbaarheidsniveau 2+nodig.

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/import-export/verwerkte-mest-exporteren>

Vervoer naar grenspercelen in België of Duitsland

Voor transport naar grenspercelen gelden de regels voor 'maatwerk vervoer'.

- Het perceel ligt niet te ver van de Nederlandse grens. Voor percelen in België is de maximale afstand 25 kilometer. Voor percelen in Duitsland is dat 20 kilometer. Het omgekeerde geldt ook voor bedrijven in België en Duitsland. De percelen in Nederland liggen niet verder dan 25 en 20 kilometer van de grens.
- De grond hoort bij uw bedrijf en is uw eigendom. Of u heeft er een pachtcontract voor afgesloten. Ligt de grond in Vlaanderen? Dan moet deze geregistreerd zijn bij de Vlaamse mestbank.
- U vervoert niet meer dierlijke mest (per hectare) dan uw fosfaatgebruiksnorm. Hoeveel mest u mag vervoeren naar uw grensperceel hangt ook af van welke regels er in België en Duitsland zijn. U rekent met de buitenlandse hectares en de Nederlandse normen. Lees meer op [Hoeveel fosfaat landbouwgrond](#).
- Vervoert u de mest vanuit Nederland naar België of Duitsland? Dan gebruikt u opmerkingscode 13 op het rVDM. Als u de mest vanuit Duitsland of België naar Nederland vervoert, gebruikt u opmerkingscode 23.
- Op het rVDM vult u hetzelfde nummer in bij leverancier en afnemer. Maar het rVDM registreert bij opmerkingscode 13 alleen de afvoer, en bij opmerkingscode 23 alleen de aanvoer van mest.

Zie ook: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/mest/vervoeren-nederland/dierlijke-mest/rvdm/maatwerk-vervoer>

3 Europese regelgeving

3.1 EU Dierlijke Bijproducten Verordening 1069/2009 en 142/2011

Indien vergisters gebruik maken van dierlijke bijproducten als feedstock is het uitgaande digestaat een categorie 2 of 3 product volgens de Dierlijke Bijproducten Verordening (DBP). Dit is afhankelijk van de cat. 2 of 3 status van de ingaande dierlijke bijproducten. Dierlijke mest is altijd een categorie 2 materiaal. Als cat. 2 en 3 gemengd worden is het mengsel cat. 2. De DBP geeft aantal bepalingen waaraan bedrijven en mestproducten moeten voldoen. De belangrijkste zijn:

- Alle bedrijven die dierlijke bijproducten (o.a. mest en digestaat) verhandelen, opslaan, transporteren, bewerken moeten geregistreerd en/of gecertificeerd worden door de veterinaire autoriteiten. In Nederland is dat de NVWA.
- Om dierlijke bijproducten intracommunautair te transporteren is een vergunning van de ontvangende lidstaat nodig.
- Bovenstaande vergunningsplicht geldt niet indien de dierlijke bijproducten 'verwerkt' zijn. In de Dierlijke Bijproducten Verordening wordt onder 'verwerking', 'hygiënisatie' verstaan. Hygiënisatie van digestaat van cat. 2 of 3 moet plaatsvinden door toepassing van een pasteurisatie op 70 graden gedurende 1 uur, bij een deeltjesgrootte van maximaal 12 mm.
- Voor het intracommunautair handelsverkeer van verwerkte mest is een handelsdocument en een melding in het Europese tracking- en tracingsysteem Traces nodig. Het opstellen van het handelsdocument en het doen van de Traces melding kan door het exporterende bedrijf of de verwerker gedaan worden.
- Voor de afzet van digestaat naar akkerbouw in Nederland is hygiënisatie niet verplicht.
- Voor vergisters die geen dierlijke bijproducten verwerken (en dus 100% plantaardig zijn) gelden bovenstaande regels niet.

3.2 EU meststoffenverordening 1009/2019 (FPR)

De Europese Meststoffenverordening, ook wel Fertilising Product Regulation (FPR) genoemd, maakt vrij handelsverkeer mogelijk voor CE-gemarkeerde meststoffen. Nieuw is dat o.a. ook organische meststoffen en bodemverbeteraars CE-gemarkeerd kunnen worden. Deze verordening is in 2019 aangenomen en op 16-7-2022 in werking getreden. De nieuwe Meststoffenverordening vervangt de oude (EG/2003/2003). De Meststoffenverordening stelt o.a. eisen aan:

- De Product Functie Categorieën (bijv. Organische meststof) (PFC)
- De Bestanddeelcategorieën (bijv. digestaat) (CMC = Component Material Category)
- Etiketteren
- Analyses en toleranties
- Borging en conformiteit

Producenten die hun meststoffen CE-gemarkeerd willen hebben moeten zich laten certificeren door een zogenaamde Notified Body. Digestaat is in principe toegestaan als bestanddeel (grondstof) voor de productie van CE gemarkeerde meststoffen. Wel moeten de vergister en de meststoffenproducten aan extra borgingseisen voldoen om de conformiteit met de verordening aan te tonen. In de verordening wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen 'Digestaat van verse gewassen (CMC4)' en 'Ander digestaat dan digestaat van verse gewassen (CMC5)'.

De inzet van dierlijke bijproducten als bestanddeel (al dan niet na vergisting) is nog *niet* definitief geregeld in de verordening. De Europese Commissie moet hiervoor nog een eindpunt voor dierlijke bijproducten opnemen in de Dierlijke Bijproducten Verordening (1069/2009). Verwerkte dierlijke bijproducten (zoals digestaat) die aan de criteria van het eindpunt gaan voldoen worden dan niet meer als dierlijk bijproduct in de zin van 1069/2009 beschouwd, indien ze zijn toegepast in een CE-gemarkeerde meststof. Vanaf dat moment vallen ze onder de Meststoffenverordening 1009/2019.

- Het is op dit moment onduidelijk wanneer de Europese Commissie de 'einde dierlijk bijproduct status' gaat vaststellen. Dit had 6 maanden na 16-7-2019 al moeten gebeuren. De laatste inschatting is dat dit eind 2023 gaat gebeuren.
- Toepassing van de Meststoffenverordening is niet verplicht, het is facultatief een extra mogelijkheid voor de export van mest of digestaat. Het kan dus ook nog steeds onder de Dierlijke Bijproducten Verordening (1069/2009). Met name voor de productie van mestkorrels is echter de verwachting dat de markt om CE-markering conform de Meststoffenverordening zal gaan vragen.
- Zodra een digestaat, conform de daarvoor geldende regels, is gebruikt voor de productie van een CE-meststof, is dat digestaat geen dierlijk bijproduct meer in de zin van de Dierlijke Bijproducten Verordening.
- Indien een digestaat als bestanddeel voor de productie van CE-meststoffen ingezet wordt zal er een controle moeten plaatsvinden of het digestaat aan alle voorwaarden voldoet. Deze voorwaarden zijn te vinden onder CMC 4 en CMC 5 in Bijlage II van de Meststoffenverordening 1009/2019.
- De EU-Meststoffenverordening gaat over de productie en handel in meststoffen en zegt niets over de mogelijkheden / regels voor het gebruik van meststoffen in de landbouw.
- Voor CE-meststoffen geldt vrij handelsverkeer binnen de EU.

3.3 EVOA-regelgeving

De EVOA-regelgeving betreft het (internationale) transport van afvalstoffen. Indien een vergister of digestaat onder de afvalwetgeving valt is de EVOA-regelgeving van toepassing voor intracommunautair transport. Dit geldt voor allesvergisters en (mono)vergisting van AWZI-RWZI slibben. Voor Co-vergisting en Monomestvergisting is de EVOA-regelgeving in principe niet van toepassing, mits het digestaat gehygiëniseerd is. Echter, als digestaat niet afkomstig is van 1069/2009-erkende verwerkingsinstallaties, dan is de EVOA-regelgeving wel van toepassing. Dit betreft dan dus mest of digestaat dat niet is gehygiëniseerd.

De EVOA kent twee afvalstoffenlijsten:

1. Groene lijst of niet-gevaarlijke afvalstoffen
2. Oranje lijst of gevaarlijke afvalstoffen

Organische meststoffen vallen onder de oranje lijst. Voor transport tussen EU-landen moet daarom een kennisgevingsprocedure aangevraagd worden.

Kennisgevingsprocedure

Een EVOA-kennisgeving moet aangevraagd worden in het land waar het afvaltransport start. Als het startpunt Nederland is, dan dient de kennisgeving dus bij de Nederlandse autoriteit aangevraagd te worden. In Nederland is dit de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). De aanvraag kan ingediend worden via het [webportaal MijnILT](#). In dit portaal moet een kennisgevingsdocument en een vervoersdocument ingevuld worden. Aan de aanvraag wordt een uniek kennisgevingsnummer gekoppeld. Dit nummer komt automatisch op het kennisgevingsdocument en het vervoersdocument te staan. Beide documenten zijn Engelstalig. Elke betrokken bevoegde autoriteit mag zelf bepalen in welke taal de kennisgeving en informatie of documentatie aangeleverd moet worden. Voor het vervoer naar Frankrijk zijn Engelstalige documenten noodzakelijk. Nadat de kennisgeving is ingediend, wordt deze beoordeeld door de autoriteiten in het land van verzending, de land(en) van doorvoer en het land van ontvangst.

Verplichte bijlagen

Er is een aantal bijlagen die altijd aangeleverd moeten worden voordat een kennisgeving af kan worden gegeven, namelijk:

1. Financiële zekerheid
2. Contract tussen kennisgever en ontvanger
3. Informatie over afvalstof, route en transporteurs

Ad 1: Financiële zekerheid

Financiële zekerheid kan gesteld worden door middel van een deposito, een algemene of een specifieke bankgarantie. Een algemene bankgarantie geldt voor meerdere kennisgevingen en een specifieke bankgarantie geldt alleen voor het transport waarvan het kennisgevingsnummer is vermeld. Er zijn verschillende voorwaarden waar de financiële zekerheid aan moet voldoen. Deze voorwaarden zijn te vinden op de website van de ILT.

Ook moet de hoogte van de financiële zekerheid vastgesteld worden. Hiervoor heeft de ILT een online rekenhulp borgtool ontwikkeld. De hoogte van het bedrag moet voldoende hoog zijn om alle afvalstoffen te dekken die op enig moment in overbrenging zijn. Dit is vanaf de aanvang van het transport tot het moment dat de ILT een verklaring van verwerking voor de afvalstoffen van dat transport heeft ontvangen.

Ad 2: Contract tussen kennisgever en ontvanger

Er moet een contract tussen de kennisgever en de ontvangende partij aangeleverd worden. Hiervoor heeft de ILT modelcontracten ontworpen die te vinden zijn op hun website.

Ad 3: Informatie over afvalstof, route en transporteurs

In de bijlage moet ook informatie worden gegeven over de herkomst en samenstelling van de afvalstof, de verwerking van de afvalstof, de route van het transport en informatie over de transporteurs. Daarnaast is een aantal bijlagen verplicht in bepaalde situaties. Deze specifieke informatie is te vinden op de website van de ILT.

4 Ontvangende landen

4.1 België - Vlaanderen

Invoer van gehygiëniseerde mestproducten (o.a. digestaat) van een 1069/2009-erkende installatie (o.a. vergisters) is onder voorwaarden mogelijk. Hieronder vindt u een samenvatting van de procedures volgens de Vlaamse en Europese wetgeving op veterinaire en leefmilieukundig gebied. Voor de procedures volgens de regionale wetgeving van het land/gewest van oorsprong moet u zich richten tot de bevoegde diensten van het land/gewest van oorsprong.

Algemene procedure

1. De erkende mestvoerder die het transport zal uitvoeren, bezorgt het [formulier *Aanvraag om dierlijke mest of andere meststoffen in te voeren*](#) aan de Mestbank.
2. De Mestbank keurt de aanvraag tot invoer van dierlijke mest of andere meststoffen goed en brengt de erkende mestvoerder hiervan op de hoogte. De erkende mestvoerder vindt na de goedkeuring van de Mestbank het nummer van de goedgekeurde aanvraag tot invoer terug in het MTIL. MTIL is de internettoepassing van de Vlaamse mestbank ([klik hier](#) voor meer informatie)
3. Het transport kan plaatsvinden na de opmaak van alle vereiste transportbegeleidende documenten waaronder het mestafzetdocument en het handelsdocument.
4. De erkende mestvoerder moet zich ook vergewissen van de wettelijke bepalingen die verbonden zijn aan het transport in het land van oorsprong.

Samengevat is export vanuit Nederland naar Vlaanderen mogelijk met de volgende documenten:

- Mestafzetdocument VLM-Mestbank
- Goedgekeurd formulier 'Aanvraag om dierlijke mest of andere meststoffen in te voeren'
- Handelsdocument volgens Verordening (EG) nr. 1069/2009

https://www.vlm.be/nl/themas/waterkwaliteit/Mestbank/transportsector/erkende-mestvoeders/in-en-uitvoer/Procedure_voor_invoer/gehygieniseerde_mestproducten/Paginas/default.aspx

4.2 Frankrijk

Export van digestaat naar Frankrijk en toepassing als meststof in de Franse landbouw is mogelijk via 3 verschillende manieren.

1. Het digestaat is opgenomen als bestanddeel in een CE-meststof conform de EU Meststoffenverordening 1009/2019.
2. Het digestaat is verwerkt (60 min. op 70 °C) volgens de EU Dierlijke Bijproducten Verordening 1069/2009 (zie paragraaf 2.2 over Europese wet- en regelgeving.) **én** de meststoffen voldoen aan de zogenaamde NF U-normen. Dit valt onder de Franse nationale bevoegdheid (dit vervalt als de meststoffen erkend zijn volgens de EU-meststoffenverordening).

De NF U-normen zijn de Franse kwaliteitseisen voor organische mestproducten. Voor meststoffen zijn met de normen NF U 42-001 (minerale, organo-minerale of organische meststoffen) of NF U 44-051 (bodemverbeteraars) van toepassing. Deze NF U-normen geven gedetailleerd aan waar een meststof aan moet voldoen. Dit gaat om de naamgeving en markering (dénominations), de samenstelling (spécifications) en de uit te voeren controles. Ten aanzien van de samenstelling gaat het om parameters als het drogestofgehalte, organische stofgehalte en C/N-verhouding, en maximale of minimale gehalten aan stikstof, fosfaat en kalium. Ook zijn maximale gehalten aan zware metalen zijn benoemd.

Niet alleen aan de samenstelling van de meststoffen maar ook aan de productie ervan worden eisen gesteld in de NF U-normen. Ten aanzien van digestaat geldt specifiek dat niet alleen moet zijn gehygiëniseerd, maar **ook** moet zijn gecomposteerd (aerobe compostering). Hierbij stelt de norm onder andere de volgende eisen:

- verhoging van de temperatuur, zodat hygiënisatie mogelijk wordt gemaakt;
- verlies aan massa en volume;
- homogenisatie van het product;
- omzetting van organische stof volgens natuurlijke processen die in de bodem plaatsvinden.

De teksten van deze NF U-normen zijn tegen betaling te verkrijgen bij het Franse AFNOR (Association Française de Normalisation).

AFNOR (Association Française de Normalisation)

11, avenue François de Pressensé

93571 La Plaine Saint-Denis Cedex

Telefoon +33 1 41 62 76 44

E-mail: norminfo@afnor.org

Website: www.afnor.org

Voor de teksten kiest u www.boutique.afnor.org/ waarna de betreffende norm gezocht kan worden. Eventuele amendementen of andere wijzigingen worden separaat in artikelen gepubliceerd.

In tabel 1 staan de NF U-normen voor enkele producten als voorbeeld uitgewerkt. Dit is dus niet de complete norm met alle producten.

Tabel 1: Voorbeelden van eisen ten aanzien van productsamenstelling in NFU-normen.

Voorbeeld van agronomische drempelwaarden die door de normen worden opgelegd				
	NFU 44051 – organische bodemverbeteraars	NFU 42001 - organische meststoffen		
		Klasse 6.1		
	Type 3 – gecomposteerde mest	Type 5 – gedroogde pluimveemest	Type 6a(b) – NP-meststof uit drijfmest (6b - vergist, gecomposteerd)	Type 7 – pluimveemest met strooisel
Droge stof (%)	> 30	> 75	> 40	> 50
Organische stof (%)	> 20	-	-	-
N totaal (%)	< 3	> 3	> 1,5	> 2
N organisch (%)		> 1	> 1	> 1
C/N	> 8	-	-	-
P2O5 totaal (%)	< 3	> 2,5	> 3	> 2
K2O totaal (%)	< 3	-	-	-
N+P+K (%)	< 7	> 7	> 6	> 7 (1 element >3)

NB: Deze drempelwaarden variëren per type product binnen de NFU-categorieën, dit zijn enkele voorbeelden. Ook zijn er andere drempelwaarden, bijv. t.a.v. productveiligheid (zwarte metalen, organische contaminanten, pathogenen).

Bron: *Chambre d'Agriculture Nord - Pas de Calais*¹

3. Een derde (theoretische) mogelijkheid is een specifieke toelating van de Franse bevoegde overheden om het digestaat op de Franse markt te mogen afzetten. Voor vloeibare en niet gecomposteerde mestproducten, zijn er namelijk geen NF U-productnormen beschikbaar. Daarom dient een volledig dossier aan het Franse Ministerie van Landbouw te worden aangeboden, zodat de Franse autoriteiten kunnen bepalen of dit als product te erkennen is. Zolang deze er niet zijn, kunnen deze niet als organische meststof of bodemverbeteraar aangewend worden.

4.3 Duitsland - Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen

Om verwerkt digestaat o.b.v. dierlijke mest naar Duitsland te exporteren is een VDM nodig en een registratie bij de betreffende deelstaat. Het VDM is uw bewijs van levering. Deze stuurt u niet op, maar laat u zien bij een controle. Ook registreert u zich in Duitsland. Dat doet u één keer bij de [Landwirtschaftskammer Nordrhein-Westfalen](#) of [Landwirtschaftskammer Niedersachsen](#). Zonder registratie kunt u een boete krijgen.

¹ https://nord-pas-de-calais.chambre-agriculture.fr/fileadmin/user_upload/Hauts-de-France/028_Inst-Nord-Pas-de-Calais/Telechargements/Recyclage/fiche2-seuils-reglementaires-fixes-par-les-normes.pdf

4.4 Polen

In 2017 is een Engelstalige handleiding voor export van mest naar Polen opgesteld. Deze is te vinden op de website van NCM: [deze link](#).

Voor de import in Polen vanuit Nederland wordt onderscheid gemaakt in:

1. Dierlijke mest
 - Niet verwerkt/gehygieniseerd
 - Verwerkt gehygeniseerd
2. Organische meststoffen
 - Meststoffen conform de Meststoffenwet
 - Meststoffen die niet aan de Meststoffenwet voldoen

Digestaat valt in Polen normaal gesproken onder de regelgeving voor afvalproducten. Echter, digestaat dat volgens de Nederlandse Meststoffenwet (zie 2.1) als dierlijke mest of overige organische meststof op de Nederlandse markt gebracht mag worden kan in Polen geïmporteerd worden als organische meststof. Hiervoor is geen aparte toestemming nodig. Transport en import kan dan plaatsvinden als 'verwerkt dierlijk bijproduct' conform de Dierlijke Bijproducten Verordening 1069/2009 (zie 3.1) of via de EU regeling voor 'wederzijdse erkenning' 764/2008, als organische meststof die voldoet de Nederlandse Meststoffenwet. Dit laatste dient dan op de verpakking of vrachtdocumentatie vermeld te worden.

In alle gevallen geldt dat het digestaat moet voldoen aan de eisen ten aanzien van zware metalen uit de 'Polish Act on fertilisers and fertilising of 10 July 2007'. De concentratie mogen de volgende waarden niet overschrijden:

Tabel 2: Maximaal toegestane concentraties zware metalen in digestaat

Metalen	Maximale concentratie [mg/kg product]
Lood	140
Cadmium	5
Chroom	100
Nikkel	60
Kwik	2

Bron: Polish Act on fertilisers and fertilising of 10 July 2007

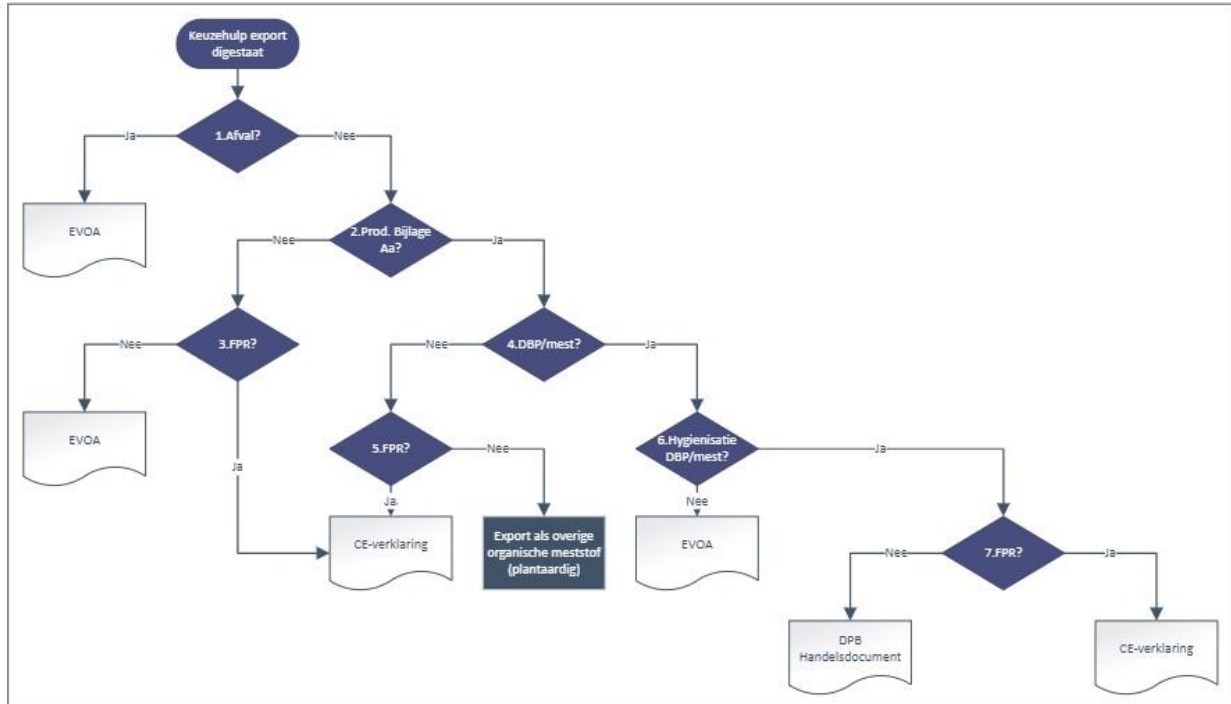
Er gelden geen grenswaarden voor koper en zink voor organische meststoffen. De organische meststoffen moeten vrij zijn van Salmonella en parasiet eitjes (Ascaris sp., Trichuris sp., Toxocara sp.). Het maximum kiemgetal voor Escherichia coli is 5000 CFU (colony forming units) per 1 gram product. Voor Enterobacteriaceae is het maximale kiemgetal 1000 CFU per 1 gram product.

Organische meststoffen moeten verpakt zijn in lekvrije verpakkingen (zakgoed, bigbags). Bij transport in bulk moet het product afgedekt zijn met een waterdicht materiaal.

5 Keuzehulp exportdocumenten digestaat

Onderstaande keuzehulp kan gebruikt worden om te bepalen welke (Europese) wetgeving van toepassing is.

Figuur1: Keuzehulp exportdocumenten digestaat

Stappen keuzehulp:

1. Heeft het digestaat een afvalstatus?
Ja: U heeft een EVOA verklaring nodig.
Nee: Ga naar stap 2.
2. Staan de covergistingsmaterialen op de [Bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet](#)?
Ja: Ga verder naar stap 4.
Nee: Ga verder naar stap 3.
3. Voldoet het digestaat aan de FPR normen voor CE meststoffen?
Ja: U heeft een CE conformiteitsverklaring nodig.
Nee: U heeft een EVOA verklaring (1009/2019) nodig.
4. Bevat het digestaat dierlijke bijproducten, zoals mest?
Ja: Ga naar stap 6.
Nee: Ga naar stap 5.

5. Voldoet het digestaat aan de FPR normen voor CE meststoffen?
Ja: U heeft een CE conformiteitsverklaring (1009/2019) nodig.
Nee: Het digestaat is geen afval, geen dierlijk bijproduct en geen CE-meststof. U kunt het digestaat als (plantaardige) overige organische meststof exporteren, volg daarbij eventuele regels van het importerende land. Voor export buiten de EU heeft u mogelijk een [fyto sanitair certificaat](#) nodig. Binnen de EU is geen fyto sanitair certificaat nodig.
6. Zijn de dierlijke bijproducten (mest) gehygieëniseerd/verwerkt conform de Dierlijke Bijproductenverordening?
Ja: Ga naar stap 7.
Nee: U heeft een EVOA verklaring nodig.
7. Voldoet het digestaat aan de FPR normen voor CE meststoffen?
Ja: U heeft een CE conformiteitsverklaring (1009/2019) nodig.
Nee: U heeft een handelsdocument conform de Dierlijke Bijproductenverordening (142/2011) nodig.